

Perusopetuksen oppilaaksioton periaatteet,
lähikoulun osoittaminen
ja hakumenettely toissijaiseen kouluun

Lähikoulun osoittaminen

Voimassa oleva lainsäädäntö antaa opetuksen järjestäjille mahdollisuuden itse päättää kouluverkonsa laajuudesta ja muodosta tietyin reunaehdoin, jotka liittyvät mm. koulukuljetuksiin ja kuljetusten odotusaikoihin.

Oppilaaksiotto jaetaan Kontiolahdella liitteen mukaisiin alueisiin.

Oppilaaksiottoperiaatteiden lähtökohtana on, että oppilaaksiotto määräytyy kullakin alueella sijaitsevien koulujen yhteisenä kokonaisuutena. Useamman koulun käsittävällä oppilaaksiottoalueella lähikoulua päätettäessä kriteereinä ovat opetusryhmien koot, koulumatka ja koulukuljetuksen piirissä olevilla olemassa olevat kuljetusreitit.

Pyrkimyksenä on välttyä koulujen oppilaaksiottoaluerajojen usein tapahtuvilta siirroilta.

Perusopetuslain 6 §:n 2. momentin nojalla kunta osoittaa oppivelvolliselle lähikoulun, jossa perusopetuslain mukaisesti annetaan opetusta sellaisella oppilaan omalla kielellä, jolla kunta on velvollinen opetusta järjestämään. Perusopetuslain 6 § 1. momentti edellyttää, että opetus tulee kunnassa järjestää siten, että oppilaiden matkat ovat asutuksen, koulujen ja muiden opetuksen järjestämipaikkojen sijainti sekä liikenneyhteydet huomioon ottaen mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä. Laki ei edellytä, että lähikouluksi olisi osoitettava maantieteellisesti lähin koulu. Myös muu asianomaisen lainkohdan asettamat edellytykset täyttävä koulu voidaan osoittaa lähikouluksi. Kunta voi myös perustellusta opetuksen järjestämiseen liittyvästä syystä opetuskieltä muuttamatta vaihtaa opetuksen järjestämipaikkaa.

Sivistyspalvelut tiedottaa vuosittain oppivelvollisuusikään tulevien ikäluokan lasten huoltajille oppivelvollisuuden alkamisesta. Samassa yhteydessä kerrotaan lähikoulu- paikan määräytymisestä ja kouluun ilmoittautumisesta. **Oppilaan lähikoulu määräytyy kouluun ilmoittautumisajankohtana voimassa olevan väestörekisteriin merkityn oppilaan asuinosoitteen perusteella.** Lähikoulu on merkitty Wilma-järjestelmän ilmoituslomakkeelle, josta huoltaja näkee lapsensa lähikoulun ilmoittautumistaan häntä kouluun.

Mikäli asuinosoitteen lähikoulun opetusryhmät ovat täysiä, osoitetaan lähikouluksi oppilaaksiottoalueen mukaiselta alueelta jokin toinen koulu, jonne oppilaspaikka voidaan osoittaa aiheuttamatta uuden opetusryhmän perustamistarvetta.

Jos oppilas tarvitsee sellaista erityistä tukea tai erityisen tuen opetusryhmää, joka edellyttää poikkeamista lähikoulun määräämisestä asuinosoitteen perusteella, voidaan lähikoulu määrätä oppilaan tarvitseman erityisen tuen perusteella. Tämä lähikoulun osoittaminen valmistellaan moniammatillisessa yhteistyöryhmässä asiantuntijalausuntoihin perustuen ja yhteistyössä huoltajan kanssa. Erityistä tukea tarvitsevan oppilaan lähikoulun osoittamista koskevan päätöksen tuen tarpeen perusteella tekee **sivistysjohtaja kasvatusta ja koulutusjohtaja** (hallintosääntö 4. luku 26 24 §).

Oppilaan koulukuljetukset järjestetään Kontiolahdella sivistyslautakunnan/**kasvatusta ja koulutuslautakunnan** hyväksymän kuljetussäännön mukaisesti. Oppilaan kuljetusedun edellytyksenä on, että oppilas käy kunnan osoittamaa lähikoulua.

Huoltajan ilmoitettua ensimmäiselle luokalle tulevan oppilaan kouluun sivistysjohtaja kasvatus- ja koulutusjohtaja tekee päätöksen Kontiolahden kunnan oppilaiden lähikouluista näiden periaatteiden mukaisesti (hallintosääntö luku 26 24 §). Lähikoulun osoittamispäätöksen jälkeen sivistyspalveluista kasvatus- ja koulutuspalveluista lähetetään kunkin koulutulokkaan huoltajalle yksilöity ilmoitus oppilaan koulupaikasta, oppilaaksiottopäätös.

Yksittäisten oppilaiden ilmoittautuessa kouluun eri vuosiluokille lähikoulu määräytyy näiden periaatteiden mukaisesti, ja koulun rehtori tekee oppilaalle oppilaaksiottopäätöksen.

Oppilaaksiotto

Kullakin oppilaaksiottoalueella vakituisesti asuvalle oppilaalle oppilaaksiottopäätökset tehdään seuraavassa tärkeysjärjestyksessä:

1. Oppilaat, jotka ilmoittautuvat omaan lähikouluunsa, joka on osoitettu oppilaan väestörekisteritietoihin merkityn voimassa olevan asuinosoitteen perusteella.
2. Oppilaan opintososiaalinen tilanne
Oppilas, jolla on terveydentilaan liittyvä tai muu erityinen syy.
  - a. Edellyttää aina huoltajan asiasta esittämää terveydentilaan liittävää lääkärin lausuntoa ja muussa erityisessä opintososiaalisessa syyssä sosiaalitoimen asiantuntijalausuntoa.
Sivistysjohtaja Kasvatus- ja koulutusjohtaja päättää yleisopetuksen oppilaan koulupaikasta, jos kyseessä on sisäilmaan liittyvä syy. Tällöin koulupaikkahakemukseen tulee liittää terveydenhuollon asiantuntijalausunto.
  - b. Syyn täytyy vaikuttaa suoranaisesti siihen, mikä/millainen koulu lapselle soveltuu.
  - c. Muu erityinen opintososiaalinen syy on sellainen lapsen kiinteästi liittyvä seikka, joka estää tiettyyn kouluun menemisen.
3. Koulumatka
Oppilaan koulumatka on mahdollisimman turvallinen ja lyhyt.
  - a. Oppilaaksiottopäätöstä ei tehdä kouluun, jonne kunnan tulee järjestää koulukuljetus, jos oppilaaksiottoalueella sijaitsee lähempänä koulu, johon ei synny kuljetuksen järjestämisvelvoitetta.
  - b. Mikäli oppilaaksiottopäätös tehdään kouluun, johon kunnan tulee järjestää koulukuljetus, osoitetaan kouluksi ensisijaisesti koulu, johon kuljetus voidaan järjestää julkista joukkoliikennettä käyttäen.

Toissijaiseen kouluun hakeutumisen kautta oppilaspaikan saaneiden oppilaiden huoltajat vastaavat itse oppilaan kuljettamisesta ja saattamisesta aiheutuvista kustannuksista.

4. Sisarusperiaate
Oppilaaksiotto ei saa aiheuttaa uuden perusopetusryhmän muodostumista.
  - a. Oppilaan samassa osoitteessa asuva sisarus käy ao. kouluun.
  - b. Edellyttää, että sisarus on jo oppilaana tässä koulussa päätöksentekohetkellä.
  - c. Sisarusperustetta ei sovelleta, jos

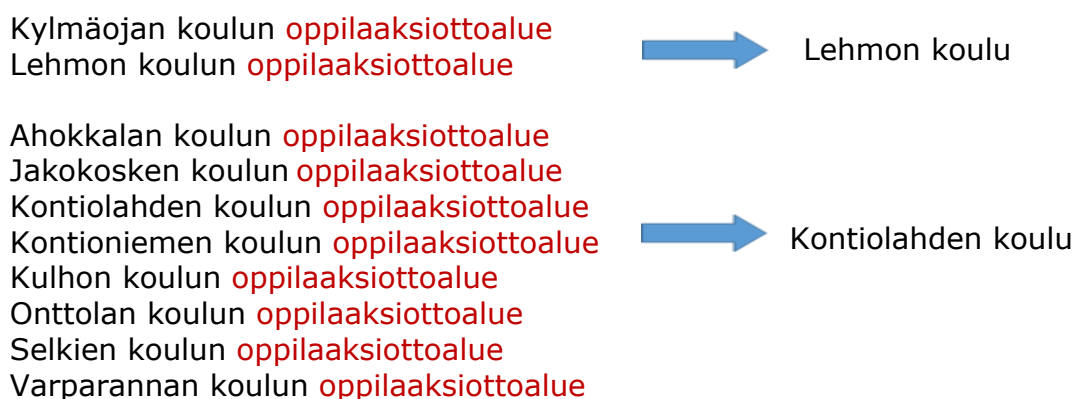
- i. sisarus on erityisen tuen päätöksellä sijoitettu ao. kouluun.
- ii. sisarus on hakemuksesta toissijaisessa koulussa.
- iii. sisarus on päätöksentekohetkellä koulun ylimmällä vuosiluokalla.
- iv. on tehty päätös oppilaaksiottoaluearajojen muuttamisesta ja sisarusperiaatteesta aiheutuisi lisäkuljetuskustannuksia

~~Oppilaaksiottoa koskevat päätökset tehdään niiden vuosiluokkien ajaksi, joita asianomaisessa koulussa opetetaan.~~ Mikäli Kontiolahdella vakituisesti asuva oppilas muuttaa kunnan sisällä toisen koulun oppilaaksiottoalueelle, hänellä on oikeus jatkaa opintojaan nykyisessä koulussa lukukauden loppuun saakka edellyttäen, että huoltaja vastaa koulukuljetuksista ja saattamisesta aiheutuvista kustannuksista.

Vuosiluokkien 7–9 oppilaspaikka (lähikoulu) määräytyy voimassa olevan väestörekisteriin merkityn oppilaan asuinosoitteen perusteella siten, että Kylmäojan ja Lehmon oppilaaksiottoalueen oppilaiden opetus järjestetään Lehmon koulussa ja kaikkien muiden alueiden oppilaiden opetus Kontiolahden koulussa.

Jos oppilas muuttaa vuosiluokkien 1–6 aikana Kontiolahdella toiselle oppilaaksiottoalueelle, määräytyy hänen 7.–9. vuosiluokkien koulu uuden asuinosoitteen perusteella. Muussa tapauksessa hänen on haettava oppilaspaikkaa toissijaiseen kouluun oppilaaksiottoperiaatteiden mukaisesti.

Yhtenäiskoulujen vuosiluokkien 7–9 oppilaaksi ottaminen tapahtuu pääsääntöisesti vuosiluokkien 1–6 kouluista seuraavasti:

Oppilaan muuttaessa pois Kontiolahden kunnasta toiseen kuntaan/kaupunkiin kesken lukuvuoden hänellä on oikeus käydä lukukauden loppuun siinä koulussa, jota hän muuttohetkellä käy edellyttäen, että huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta ja saattamisesta aiheutuvista kustannuksista.

Lapsen lähikoulu voi olla muu kuin osoitteen mukainen lähikoulu, jos:

- oppilas on pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä
- oppilaalle on tehty erityisen tuen päätös
- oppilaan terveydentila sitä edellyttää
- oppilas on maahanmuuttajataustaisten valmistavassa opetuksessa. Valmistavan opetuksen jälkeen oppilas siirtyy pääsääntöisesti osoitteen mukaiseen lähikouluunsa.

Hakumenettely toissijaiseen kouluun

Perusopetuslain 28 §:n mukaan oppivelvollinen voi pyrkiä oppilaaksi myös muuhun kuin kunnan hänelle osoittamaan lähikouluun. Mikäli huoltaja ei halua lastaan kunnan osoittamaan lähikouluun, voi lapselle hakea koulupaikkaa toisesta koulusta. Kuhunkin kouluun voidaan ottaa toissijaisia hakijoita vain, mikäli koulussa on vapaita oppilaspaikkoja sen jälkeen, kun alueen oppilaille on osoitettu lähikoulupaikat. Oppilaaksiotto ei saa aiheuttaa uuden perusopetusryhmän muodostumista.

Kunta voi aina päättää, että sen järjestämään opetukseen otetaan ensisijaisesti kunnassa asuvia lapsia.

Tukea tarvitseva ulkokuntalainen voidaan ottaa **sivistysjohtajan kasvatusta ja koulutusjohtajan** päätöksellä Kontiolahteen kunnan kouluun, jos oppilaan kotikunta sitoutuu maksamaan toteutuvat kustannukset. Jos tuen tarve ilmenee oppilaaksiottopäätöksen jälkeen ja kotikunta ei sitoudu maksamaan toteutuvia kustannuksia, oppilaaksiotto päätös raukeaa kyseisen lukuvuoden lopussa.

Muissa kunnissa opiskelevan kontiolahtelaisen tukea tarvitsevan oppilaan kustannusten korvaamisesta päättää **sivistysjohtaja kasvatusta ja koulutusjohtaja**.

Kontiolahteen kouluihin on ensisijaisesti oikeus päästä niillä kunnan oppilailla, joiden lähikouluksi asianomainen koulu on määrätty. Jos koulussa on tilaa, **sivistysjohtaja kasvatusta ja koulutusjohtaja** voi ottaa oppilaan siihen kouluun, johon huoltajat ovat hakeneet paikkaa lapselleen (ns. toissijainen oppilaaksiotto). Toissijaiseen kouluun hakeutumisen kautta oppilaspaikan saaneiden oppilaiden huoltajat vastaavat itse oppilaan kuljettamisesta ja saattamisesta aiheutuvista kustannuksista.

Lähikoulualueen ulkopuolelta tulevia oppilaita otetaan kouluun ainoastaan, mikäli siellä on tilaa. Perusopetusryhmät katsotaan täydeksi **toissijaisten** oppilaiden osalta, jos

- lainsäädännössä on määrätty ryhmäkoko
- vuosiluokilla 1–6 luokalla (erillisluokat) on vähintään 23 oppilasta
- yhdysluokilla 1–6 on vähintään 22 oppilasta
- vuosiluokilla 7–9 lisäoppilas aiheuttaa uuden opetusryhmän muodostamisen jossakin oppiaineessa

Sivistysjohtajan Kasvatusta ja koulutusjohtajan on päätöstä tehdessään otettava huomioon koulun opetusryhmään tulevien tehostettua ja/tai erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden määrä, joka voi osaltaan vaikuttaa alentavasti tulevan opetusryhmän kokoon.

LIITE

Koulujen oppilaaksiottoalueet 1.10.2024 alkaen

Kasvatus- ja koulutuslautakunta

Koulun nimi	Oppilaaksiottoalue
Perusopetus 1.–6. lk:	
AHOKKALAN KOULU	Paihola, Valkealampi, Suontaus (80850 Paihola -osoitteet), Kantelemäentie, Pöllönsuontie, Pöllölammentie, Pöllövaarantie, Talvilammentie
JAKOKOSKEN KOULU	Lieksantien varsi, Kantelesärkantie, Kalliovaara, Ohonvaara, Uilontie 1–30, Pyytilammentie, Romontie, Tasanen, Suontauksentie (81220 Jakokoski -osoitteet)
KONTIOLAHDEN KOULU	Pyytivaara, Romo, Heinävaara, Kirkonkylä, Sataman alue, Uilontie 30-, Höytiäisen Rantatien eteläinen osa Kirnukalliontielle saakka
KONTIONIEMEN KOULU	Kontioniemi, Asemankylä, Uuro, Lepola
KULHON KOULU	Kuurna-Kulhontie, Kerolantie, Särkivaarantie, Iiksenniitty
KYLMÄOJAN KOULU	Hirviranta, Tervauurontie, Tuppihaantie, Nipputie, Niputtajantie, Käämitie
LEHMON KOULU	Lehmola, Lehmo, Lamminranta, Suoranta, Jokirannantie, Susisalongtie, Kankaantie
ONTTOLAN KOULU	Pilkko, Kyyrönsuontie, Longantie, Säteläntie, Marjosärkantie, Hankotie , Kunnasniemi, Puntarikoski, Onttola
SELKIEN KOULU	Selkientie, Jukajoentie, Elovaara, Havukkavaara, Mönni, Pilkkasuo, Saavansalo
VARPARANNAN KOULU	Varparannantie, Katajavaara, Venejoki, Pankavaara, Hari-vaara, Komakka, Rantakyläntie, Puso, Heraniemi, Romppala, Höytiäisen Rantatien pohjoinen osa Kirnukalliontielle saakka
Perusopetus 7.–9. lk:	
KONTIOLAHDEN KOULU	Ahokkalan koulun oppilaaksiottoalueen oppilaat Jakokosken koulun oppilaaksiottoalueen oppilaat Kontiolahden koulun oppilaaksiottoalueen oppilaat Kontioniemen koulun oppilaaksiottoalueen oppilaat Kulhon koulun oppilaaksiottoalueen oppilaat Onttolan koulun oppilaaksiottoalueen oppilaat Selkien koulun oppilaaksiottoalueen oppilaat Varparannan koulun oppilaaksiottoalueen oppilaat
LEHMON KOULU	Kylmäojan koulun oppilaaksiottoalueen oppilaat Lehmon koulun oppilaaksiottoalueen oppilaat